

॥ अथ श्री शिवपूजा प्रारंभः ॥

॥ रवाजगतं श्री संसुभाई लालाचार्य शिवदासः देताई व कानूनगो — ॥

॥ जहागिरदार् शोदाह माल, धुले औ यश्विमन्त्रा चाहवान प्राप्ति अमेरे ॥

॥ अथ-वृग्नि-पूजन ॥

सिव-

॥ श्रीमन्महागणाधिपतये नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ लक्ष्मी नारायणभाभां नमः ॥ उमा-
महेश्वराभ्यां नमः ॥ दाचितुरंदराभ्यां नमः ॥ माताश्च पितृचरण क्षमलेभ्यो नमः ॥ कुत्सित्येता-
भ्यो नमः ॥ इष्टदेवता भ्यो नमः ॥ ब्रह्मदेवताभ्यो नमः ॥ स्थानदेवता भ्यो नमः ॥ बाहुदे-
वताभ्यो नमः ॥ वर्णभ्यो देवेभ्यो नमः ॥ भर्तुभ्यो वाहूभ्यो नमः ॥ एतत्कर्त्रप्रभान-
देवता भीमवतीर्णकराभ्यां नमः ॥ उदितादि नवराहुदेवताभ्यो नमः ॥ अक्षतांशुहिंखा ॥
गुद्धुर्गद्ये कहन्तमें कपिलो ग्रजगमकः ॥ ठकोदरभ्ये पिकटे विभन्नारोग्याभिः ॥ धूमकेनुग्णा-
ध्यभ्यो भादरचन्दो गजाननः ॥ द्वाद्योतानि नामान्तरः पठेन्तु तु भादपि ॥ विधारभ्ये विवाहे-
प्रबोदेनिर्मितपथा ॥ संग्रामे जंकेटमेव गिर्भस्त्रान्तज्ञायने ॥ तुक्काम्बर-थरंदेवं त्राणिकर्णं चतुर्भुजम् ॥
प्रभन्त वसनं ध्यायेत्सर्वनिध्योपवाग्न्तये ॥ उभिभिर्लक्ष्मिर्सिध्वर्पं पूजित्वाऽप्यः गुरुसैरः ॥ सर्वविध्वहर-
स्त्वस्मै गणाधिपतये नमः ॥ वक्तुणुउ-महाकाप-सूर्यकौटी-सप्तभ्य ॥ निर्बीम्यं कुरुते देवसर्व-
कार्येषु लिङ्गिद ॥ सर्व वद्वाल माझाभ्ये द्विवे सर्वार्थसाधिके ॥ उत्तमे अन्नके गौरि नारायणि-
नभोरस्तुते ॥ सर्वदा सर्व कार्येषु नास्ति देवाम तदालभ्य ॥ भेषां हृदित्यो भ्रान्तमंगलाभृतनं हरिः ॥

सिंधु लाभस्तेषां जपत्वेषां कुतस्तेषां पराजयः ॥ भेषा मिन्दी वरदामो हृषवम्थो जनादिनः ॥
 पान २ विनाभक्त युतं भानुं ब्रह्म विष्णु महेश्वरान् ॥ मरम्बन्तीं प्रणभादी लवक्षायर्थि गिर्हये ॥
 लदेव कर्मं मुद्दिनं लदेव तारबलं च न बलं लदेव ॥ विधाबलं लैबलं लदेव लैपले लैपुगं भरामि ॥
 अप्रथो गिर्हये रः कृष्णो भवपार्थे धर्मरः ॥ तत्र अर्थिर्विजयो भूति धूवा नीतिप्रतिसंप्रति ॥
 सर्वेषारभक्तेषु भवस्त्रिभुवने धराः ॥ देवादिवाल्लुनः सिंहिं ब्रह्मेषान जनादिनः ॥ अभी
 गणपतीपर योग्या वृद्धावीदेव ॥ विष्णुविष्णु विष्णुः ॥ राजाद्यगत ज्ञव यशोदा (हायमापांडी लेवु) ॥ भीमस्तु-
 वतो महापुलष्म्भ विष्णो राजाम् प्रवर्तमानस्थ अप्य ब्रह्मणो द्वितीय परादै विष्णुपदे शीर्षेत
 वाराहाकृष्णे वैवस्तत मन्वंतरे उपर्यविरोद्धे तित्वमे युग्मेषु अनुष्टुक्ष कलिषुगे - तत्प्रथमन्वये भरनमर्षे
 भरत रवणे जम्बुदीपे हृष्ट कारण्ये देवो गाहावयोऽहिनिं तीरे इगालिवाहनशके वौद्धाय-
 तारे रामस्तेष्वे । स्मिन्दीर्वते माने अमुक नाम अंभस्ते ॥ अमुक अथने ॥ अमुक अद्वते ॥
 मासोलमे मासे अमुक मासे ॥ अमुक चक्षे ॥ अमुक लिथो ॥ अमुक वास्ते ॥ अमुक दिवस-
 नक्षत्रे ॥ अमुक दिपते वर्तमाने अन्वे ॥ अमुक दिपते वर्तमाने शूर्यः ॥ अमुक दिपते वर्तमाने गुरुः ॥
 शेषेषु गहेषु धर्माद्यं राजारभान्मितेषु मल्लु शुभनामयोगे द्विष्ठ छरणां शुण विजेशण -

विद्विषाणुं गुरुम् पुण्यं तिथो मम आत्मनः शूलि स्मृति पुराण सम्बद्ध इग्नेयोन् चूलं प्राप्त्यर्थं ।

अन्यस्तकं सर्वेषां छेषस्यैषाभिरुपारोप्यभवति वृद्धयर्थं स्थिरं अनुष्टुप् ग्रन्थितानां उत्तर्यर्थं ।

पुण्यर्थं तुष्टयर्थं समस्तं सांता वाप्यर्थं समस्ताभ्युद्यार्थं च भवनिवांश्च देवता प्रीत्यर्थं ।

थथा विलितो पञ्चार द्रव्ये धर्मानावृत्तादि विनिधोपन्नार्थः पुजां कुरिष्ये ॥ तदं गत्वेन

उत्तरनाहि कृतशा राधनं च तथाच उत्तरं द्वारा पुजनं च त्रिपीठे ॥ वाप्रहस्ते सर्वं पानं शृण्डित्वा ॥

पूर्वोत्तिसंग्रहम् सेषं पृष्ठं अष्टीः कुमोदैपला रुलस्तु आख्याने विनिधोगः ॥ अऽप्यपूर्वोत्तिसंग्रहम् विज्ञाप्तं अहे सदाचार शूलिपि विभट्टी तन्जो मर्हि प्रबोधभात् ॥ अऽप्यपूर्वोत्तिसंग्रहम् विज्ञाप्तं अहे सदाचार शूलिपि विभट्टी तन्जो मर्हि प्रबोधभात् ॥ अऽप्यपूर्वोत्तिसंग्रहम् विज्ञाप्तं अहे सदाचार शूलिपि विभट्टी तन्जो मर्हि प्रबोधभात् ॥

त्वं धारय मां देवि परिमतं च आमन् ॥ अप सम्मिलिते भूमता ये भूता शूलिसंस्थिताः ॥

ये भूता विभूतिरित्वेन इन्द्रन्तु शिवामूर्धा ॥ अपमानन्तु भूता नि विडग्नाः सर्वतो दिवाम् ॥

सर्वेषाम् विरोधेन इहुकर्त्तु चरोभद्रम् ॥ अद्य त्वं संस्थितं शूलं भ्यान नाशितु सर्वतः ॥ अपानं-

अक्षतालु यस्त्वं धर्मस्य तत्र गच्छु ॥ भूतानि गामभावापि येऽप्रतिष्ठिते केचन ॥ ते सर्वेषाम्

गच्छन्तु देवधारं चरोभद्रम् ॥ सर्वेषां दिविविकीरत् ॥ चापाणिनाभ्यौ धानवर्यं तुर्यत् ग लीक्षण्यं
(इन्द्रीर्जी)

शिव महाकाप कल्पांत दृष्टोऽपम ॥ औरधाप नमस्तुभ्यं मनुषां हातु मही ॥ ओगासनापनमः ॥ पूजा-
पान३ विभवासनापनमः ॥ कृमिनिताभनमः ॥ ज्ञानाभनापनमः ॥ वृग्निंहाभनापनमः ॥ अनंताभ-
नापनमः ॥ सध्ये परम भुम्भासनापनमः ॥ उद्धोप ग्रन्थः ॥ रवीप्रेष वरास्थपनमः ॥ गोले-
कुपापट कुडवा ॥ कलगाम्य तुर्ने विष्णुः कृष्णे रामे रमाभिलः ॥ मूल तम्भ विष्णु बला सध्ये
मातृगणा भृत्याः ॥ कुक्षींतु रामराः सर्वे लक्ष्मीपा विश्वान्धार ॥ लक्ष्मेददो धर्युवेदः लाम-
वेदो धर्यवेणः ॥ उद्दृष्टि लक्ष्मीताल भवे वल इन्द्रु ममा भितार ॥ अद्य गापनी लाविअद्यान्ति
कुष्ठि करी लधा ॥ आपान्तु परमानन्ध पुरिलहयकारकाः ॥ गङ्गान् धर्मते मैव गोहवर्दिनरम्भनी ॥
नर्मदे लिंधु छान्दि जते लिमन्त किं धिंकुरु ॥ वलाप्तो द्वातीर्थी तिकरः सूर्या नितेष्वे ॥ तेन-
सखेन मैव तीर्थे देहि दिवाकर ॥ अद्युदा मुहूर्या लक्ष्मी लीभी न्या वाल्य ॥ विंति धेतु-
मुहूर्या अमृति कृत्य ॥ तु इति कवचनाव गुण्ड्य ॥ महूर्या मुहूर्या उन्धार ॥ सूर्य-
ज्ञायामी भवन्धय ॥ कलणापनमः ॥ इति उभिं सन्तत ॥ कलणापनमः आवाह्यासिन
वक्षणापनमः ॥ नारानं रसपूर्यासि ॥ कलणापनमः पादं लक्ष्मीयासि ॥ कलणापनमः -

जन्मदं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः आयसनिधं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः सनानंतरप-
र्याप्ति ॥ वरुणाभनमः वरन्दर्थसदृतान् जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः अलोकवीतार्थसदृ-
तान् जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः गंधं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः अधितान्मसपर्याप्ति ॥
वरुणाभनमः चुपं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः लोभाभद्र्यं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः घूपं जन्मपर्याप्ति ॥
वरुणाभनमः हीर्षं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः तवेदं तमपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः सुखवालादेहं पूरीकृत-
ताम्बूलहृषितां जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः नैराजतं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः मन्थपुण्डि-
जन्मिं जन्मपर्याप्ति ॥ वरुणाभनमः चार्थता पूर्वता ॥ नमो नमस्ते एह शिख प्राप्त-
सुखेत हृषित उन्मुक्ताय ॥ तुपाता हृषिताय इन्धामनाय जलाधितापाप नमो नमस्ते नमस्त्वारान्
कूर्यति धेनुमुक्तेस्त्रदर्शी ॥
जन्मपर्याप्ति ॥ गन्धा पूजा वरुणः लाटा नदिनारः ग्रीवताम् ॥ तजादुक्तदुक्ते शुदिला
(कठगोरक)
गलात सम्पोदय ॥ तजिरे तमोदय ॥ तुनः स्वप्तोपहं शुदिला पूजाहृष्यापि गंपोदय ॥ तांच
भूमिं गंपोदय ॥ तभमन्धः ॥ ग्रपविशः पविशोदा गवी वस्थात् तोषिका ॥ यः स्मरेतुंडीकाशे-
रवात्याभन्तरः शुभिः ॥ पुंडीकाशाभनमः ॥ इति भाजिनः ॥ इत्याप्तज्ञन ॥ वेणोपये भानि तेभिः -

सिव

पात्र

४

बासुदेवधर्म चाहया ॥ इहै लिघनित विमोक्ष तमार्द्धं प्राप्नये ॥ त्वं सुरामारोपत्तो मूरा-
 विष्णुना विष्णुनः श्रुते ॥ तिर्मितः इर्व देवतां पाञ्च जन्म नमारन्तुते ॥ पाञ्चजन्मापनम्
 ॥ देवतामनवक्तिव्य ॥
 सहय दूजार्थे गन्धं सुप्तं नमप्यादि ॥ अग्रामार्थन्तु देवतां ग्रन्थनार्थन्तु रक्षाम् ॥
 कुम धर्म वां नां देवता ह्यात वाराम् ॥ ३ ॥ नगारि विष्णुलो ब्रह्मरथाङ्कन लमन्त्रिता ॥
 वादनालुक्ते नारां नन्म दृष्टु भयधन्यन् ॥ २ ॥ सनातनस्ति लिभा वाऽते वृष्टानां द्वारोलिभः ॥
 कवच छोटिरह एवादि लक्ष्मेष्वरि सविदे ॥ ३ ॥ धूरामेवमः लक्ष्म पूजार्थे गन्धं सुप्तं नम-
 प्यादि ॥ उंडु उंडु सुहं श्वर्ण धर्मे उंडु ग्रन्थं पदम् ॥ तते विष्णुस्ति विष्णुयये ॥ मृत-
 गोपति रमण्यन्ते विष्णु ॥ विष्णुराधर्म वरदाम् दृष्टु प्रियाम् ॥ उंडुराधर्म वरदाम् ॥
 जगत् हिताम् ॥ नगा नन्माय शृन्ति चक्र विश्रुषिताम् ॥ गोरी गुलाम् ग्रन्थनामनमन्ते ॥
 ॥ उंडुर्णिं शृन्ति नंदिकेष्वर्ण दूजनं च वरीये ॥ अश्व विष्णुनं च वरीये ॥ उंडु ध्यानं ॥
 धामेविभं सहेत्रं रजतगिरि तिभं चारु व्याघ्रं ध्यानं ॥ रजा वृष्ट्यो उवगंगं परदु-
 द्वाकरा भीति हृतं भवत्तम् ॥ पद्मामीनं भवत्ता हृतुत समरग्नौ वर्मिभ कृत्तिं वभानं ॥

विश्वादं विश्वादं एते नितिलङ्घनम् हृष्णवर्णं विनेगम् ॥४६॥
अस्ति इति अश्वलां रामप्रयासी॥

उगमतं ॥ सिंहासने कनकरत मणि प्रभावन्धन ध्वजात्म वित्तवामर तारपाटम् ॥

बालाद्वौटि जहुदां कनकां बराटम् भी विश्वादं सनगते सधा पिति ते ॥ लालाद-
रपरिकारम् सहाराधनमः आत्मार्थे अश्वताम् नमर्पयामि ॥ तुल्यु गच्छुज मनोह-

उष्मद्धुनं तुष्मं जलं सुरभिष्ठूर्णि ग्रन्तितं च । लोकर्ण पाम् विवर्तय हो विश्वादं पादं
गृहण जगदीरा सधा पिति ते ॥ लालाद रपरिकारम् सहाराधनमः पादं नमर्पयामि ॥

दूर्विप्रवाहल तुगन्धिहिराप सह द्वौ गच्छुजं विप्रथगा जस्तु पुष्प मुक्त्वा । लोकर्ण पाम-

रनितं पूर्व भुक्तं सर्वं तं तं ॥ लालाद पिति द्विष्टु मौते ॥ लालाद रपरिकारम्

सहाराधनमः अर्धं नमर्पयामि ॥ भीजान्धकी जलमयं सरसं सुधाव च वात्तव्युम्
गत्याभिगमम् । गोरीपते कनकपादेष्टतं सधा ते भक्त्यापिति रुचिरसामनं

गृहण ॥ लालाद रपरिकारम् सहाराधनमः मात्रमनं नमर्पयामि ॥ तामेष्ट-

दुधदृष्टिकालिक सर्विश्वादं लीतामुतः कनक कुम्भ धृतः समन्वयः ॥५०॥ क्षेत्रे क्षेत्रे सुगम्य

शिवं अधिनु मौले रत्नानार्थं प्रदिति प्रिं विप्रिकृष्टलूण ॥ लाङ्गोष्ठ लपरिबागय लहान्देष्टपत्रः
 पूजा ।
 पश्चामृत रत्नानं लमप्यभासि ॥ तुष्णोक्तस्तानं ॥ गंगा लिंगु ॥ लवरवतीन् धनुरागोदावरी-
 नर्मदा । ज्ञावती इरडु सर्वे तनया चर्मद्वती वेदिका ॥ दित्यावेगवती—सहानुरत्नी—व्याता-
 गाप्ता गंगांकी । पूणी दूर्ण जगे लमुद्द लविता लुभिते लदा मंगां ॥ लाङ्गोष्ठ लपरिबागय
 लहान्देष्टपत्रः तुष्णोक्त रत्नानं लमप्यभासि ॥ लम लवती अश्वतालन्दसप्यभासि ॥ भजोपवी-
 तार्थं सद्वतान् लमप्यभासि ॥ चंद्रं लमप्यभासि ॥ अस्मलान् लमप्यभासि ॥ तुष्णे लमप्यभासि ॥
 विल्ल पञ्चं लमप्यभासि ॥ दंसप्तम्यं लमप्यभासि ॥ लोमाय लमप्यभासि ॥ धूपं—लमप्यभासि ॥
 दीपं—लमप्यभासि ॥ नैवेधं लमप्यभासि ॥ लघे पात्रेण लमप्यभासि ॥ उचारापोषां ॥ छट्टा मृक्षीयतन् ॥
 द्रुपं—लमप्यभासि ॥ वरोक्तनार्थं चंद्रं लमप्यभासि ॥ तुष्णे वृत्त लंबुते लमप्यभासि ॥ दित्यय-
 गमेति दृश्याम् लुप्तभासि ॥ लागारलीकु ॥ कृष्ण—गोरे—कृष्णावतारं संभार—भार—भुजगे—हृष्णम् ।
 लदा लमतं हुद्यार—वदे भवेभवानी लर्हितां लमासि ॥ प्रजं पुष्पे ॥ करवरणकृतंका लुभजें लमजिमा-
 शिवा लभत जंका लानसंवा लर्हिते ॥ विवित सविहितंका लर्हिते लेत लेतमान्दे लभजम कृते ॥

यो भी अहादेक इंओ ॥ न विद्यायत् तु योत् ॥ उत्तरे त्रिमीठने विश्वरूप ॥ पुण्ड्रः गंदारिः
युष्माणि संपूज्य ॥ त्रिकोपादि-जलधारा एव अग्नेयं तु योत् ॥ महीमृतसाहस्रा अभिषेक-
तु योत् ॥ गङ्गार सुख्य दूरेण वा अद्वेष्टि अग्नेयं तु योत् ॥ अऽ नमः त्रिलोक- ॥ अभिषेकं अभिषेक-
तु योत् ॥ राजा र नानं ॥ भी जान्त्री न नमं राजा दुधाव अशास वक्तु तु योत् ॥ त्रिलोक-
गारीपते कनके धार धृतं प्रभाते र नानं दुधाव अशास वक्तु तु योत् ॥ त्रिलोक-
सहाय्यपत्नमः तु योत् ॥ र नानं दुर्दर्दियामि ॥ वृत्तोयकस्त्र पुगामं कनके विचित्रं नालान्तु तु योत्
त्रिलोक- ॥ य सत्त्वाभिरामम् ॥ भवत्ता प्रभापिति स्मि ॥ दरिधाय इंओ जिं हामते र न सुपनिषद-
गुणां सूजाम ॥ सप्तायत ॥ सत्त्वाम् नमः वस्त्रं स० ॥ हत्तं प्रभा तु मनसा वचना वर्ण-
यक्षसुवर्ण समयं परमं पवित्रम् ॥ यद्दृष्टि शुभि तित्वमं परमामुरोत्थानो पर्वीतु सुरशीकुल-
विधनाथ ॥ त्रिलोक- ल ॥ सत्त्वामामः भलो वर्णतं स० ॥ दरिधाय प्रतिति सत्त्वामाम-
तानं कर्पुर-क्षेत्र सुवित्परमते धृष्टम् ॥ भासोदमान सत्त्वामं सत्त्वाम-धृतं भन्त्वाम-
तु तु दीनवंधो ॥ त्रिलोक- ल ॥ सत्त्वाम- नमः इति त्रिलोक- ल अथवा ॥ अभिषेकं चर्दनं भन्त्वाम-
तु तु मनोहर ॥ विश्वपते लुर्वाते वेदनं सत्त्वाम- ॥ त्रिलोक- ल अभिषेक- नमः गव्यं गाप्त्वा विष्णु ॥

क्षेत्रे रविषु भनो दर इति वीरैः । दरं दरामि तैः । शुचिलं तैर्या सुगन्ध मिथैः । लामर्ची आदि भाजत् ॥२३॥

सिंधु

पात्र

मतलावहोरा गोदीपते सधि निधेहि शूपा करास्तम् ॥ साक्षात् अस्तित्वात् इति ॥ उत्तरेण ॥

प्रदृशता रात्रुभावः शुभ्राः शुक्रुमन विश्वाजिताः । सभानिवेदिता भवत्या गृहात्परमस्त्रैः ॥ ददात्याम भवत्यत्त्वात् ॥

विवेद्य वर्मण-भनो दर जालि कुप्ये । भनहार-पद्मजजपा लुष्मी हृष्टयि । भगवत्तिका जनकतुप्य-

भर्त्याते भर्त्यजितो सधि निधेहि करास्तम् ॥ साक्षात् अथावाभावात्मुप्य इति । साक्षात्-

विवेदन्वाणि इति ॥ सामिष्य शुक्रापर्वतिमुभ्यै गोदेश पकाळण पुष्पदाराः । देवेन्द्र तीर्त्य

कृतं शूलापा गोरहत वैदुर्धुतं च छास्त् ॥ साक्षात् अवरहत छास्त् पुष्पदमादां भगवत्तिका इति ॥

विवेदन्वाणि इति ॥ विवेदन्वाणि इति ॥ विवेदन्वाणि इति ॥ भगवत्तिका इति ॥

तसः ॥ श्रिदं श्रियुगाकां शितेऽनं च श्रियापुर्घस् । शिजल्लपापालं दर-सेव विवेदं शिवार्पणम्

॥१॥ श्रियावेव विवेद पर्वते इति ॥ श्रियावेव विवेद पर्वते इति ॥ श्रियावेव विवेदं शिवार्पणम् ॥२॥

उत्तरां विवेद पर्वते श्रुतितं न तित्वेभरम् । शुद्ध्यति भवति पापेष्यो तद्विवेदं शिवार्पणम् ॥३॥

उत्तरां विवेद पर्वते श्रुतितं न तित्वेभरम् । श्रोतृयत्वं पर्वतान् तद्विवेदं शिवार्पणम् ॥४॥

दग्नित वौटि सहस्राणि प्राप्तं सधे इता निच । कोटिहृष्या सहाशनं एकं विलें दिवार्पणम् ॥८॥

देह-प्राप्ति ज्ञन उत्सवं सहाशे जहाप्रियम् । विलेवृष्टं प्रभन्धा मिएकं विलें

दिवार्पणम् ॥९॥ दर्शनं विलेवृष्टेभ्यः अपूर्णिम् पापनाशनम् भूयो-पाप संहारम् ।

विलें दिवार्पणम् ॥१०॥ शुलतो बहुत्पापं सधतो विष्णुलिपिं । अरातः दिव-

सपाप एकं विलें दिवार्पणम् ॥११॥ विलेवृष्टेभ्यः निष्ठैचुपर्यां अः पठन्ति वसन्ति धौ ।

सर्वपाप वित्तिरुक्तः दिवार्पणम् ॥१२॥ इति विलेवृष्टेभ्यः संख्याम् ॥ पुण्यं गुणां-

सर्वं सामायं सर्वं संप्रसुशापद्मम् । अनधरा लभाकुन्तं तु तां प्रतिष्ठाताम् ॥ तुम्हां ॥

तुरांथं वासितं दिव्यं गविरं तु अनाशाम् । प्रत्यक्षं तु जप्तामि गृहाम् परमेष्वरः ॥ अविरं त्वा ॥

साध्याणीति तुरांथं नामया हीनि क्षे-प्राप्ता ! सधाकृतानि शजाथं पुण्याणि प्रतिष्ठातां ॥

पुण्यं तदप्यापानि ॥ १॥ कर्त्तवीर्जनीयं तु तुम्हां श्वेषं वृक्षं तुक्तिः तुम्हेः । गतं पञ्चाश्च ठग्हारं रन्धं पद्मेष्वर-

॥ पुण्यं त्वा ॥ लवं तिक्तव्युत्तरं पद्मावत । तु तागजाति कर्त्तवी-रभात् पुण्यः ॥ विलें

ज्ञात तु तमीदल सावतीभिः । त्वा शुजपानि जगत्तिष्वर-मे प्रसीद ॥ पुण्यं त्वा ॥ १३॥

द्वितीय

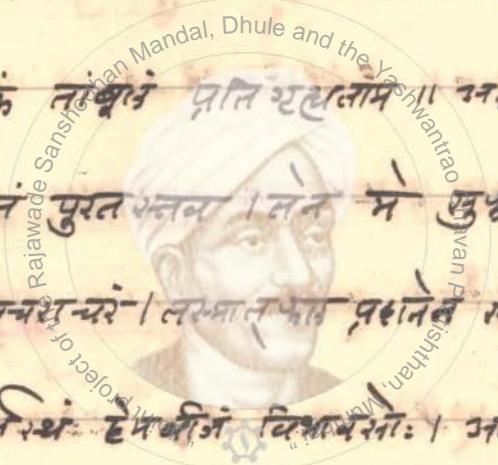
पाठ
७

सर्वकीर्ति दूजा ॥ हरिहर स्वर्णविणमि जर्व गोभोऽथ दापितो । जर्व संबोध मुख्या हि देवि
 लं प्रतिशृङ्खलाम् ॥ हरिहरं न ॥ हरिहरं सूर्यं संकुर्ण कुंकुमं कामायनं । वस्त्रालंकरणं-
 जर्व देवि लं प्रतिशृङ्खलाम् ॥ कुंकुमं न ॥ १॥ कुंकुमं कामितां दिव्यं कामिता कामनं न त्वं ।
 कुंकुमे नार्वितो देवी सतिरांतीं प्रयन्ति ॥ २॥ उदितामण संशारां जपा लुक्ष्मयं न त्वं ।

सीमंत भूमाथधि निर्दुर्द-प्रतिशृङ्खलाम् ॥ निर्दुर्द-प्रयं ॥ सर्वोक्तागच्छे राजोपचाराच्छे
 गतैरतां समष्ट्यामि ॥ धूपं बनस्पतिरसो ल्लूता गंधार्मो गंध उत्तमः ॥ आध्यात्मवि-
 देवानां शूपोऽप्यं प्रतिशृङ्खलाम् ॥ अमृत वेता शूपं न ॥ आऽप्यं च वर्ति संकुर्णं
 वन्धना औजितं सथा । दीपं गृह्णाते वेता गोपतिप्रियदर्श ॥ अन्तर्या दीपं प्रय-
 द्यामि देवाभ्य वरभासुने । भावितां निरधार्घोरो दीपद्योतिर्नामनुते ॥ भग्नुकृद० दीपं द० ॥

त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥
 त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥ त्वं च ॥
 परम्पर एवं गतिम् । उक्तो रवंड लाघाति दधि द्विर-घृलाति-व । उत्तर-भूर-
 भोजयन्त्य नैवेदं प्रतिशृङ्खलाम् ॥ गम्भुक्तेता नैवेदं न ॥ प्राणाय स्वाहा ॥ गम्भलाम्

नमः नमः नमः नमः
 स्वार्था ॥ व्याजाम् स्वार्था ॥ उच्चाम् स्वार्था ॥ समालाम् स्वार्था ॥ बहुपोस्त्राम् स्वार्था ॥ सर्वे
 प्राप्तियं समर्पयामि ॥ उत्तरप्राप्तियं स ॥ हन्त मृत्युमतं स ॥ सुखप्रसादमें स ॥
 करोद्दत्तिनाम्यमदं स ॥ सर्व पाप हरं हिंस्यं गांगेयं तिर्मिस्यं जाते । आवश्यं सदा
 हन्त मृत्युलाभं परमेष्ठर ॥ अन्यप्राप्तियं समर्पयामि ॥ शृणीप्राप्तं सदहिंस्यं लागबहु
 हत्युते । कर्मित्वा सदापुक्तं तत्त्वात् प्राप्ति शृणुलाभ ॥ अनुकूले लाभं समर्पयामि ॥
 इहं हन्त सभा से रथाधितं पुरत रतन । लंग से सुखाकाहि भवेत्तजन्मनि जन्मनि ॥
 कामेन प्रवितं सर्व व्रतोक्तं समस्याचरेत् । लम्बात पात्र प्राप्तिल लप्त्याकृतं प्रतारथाः ॥ अनुकूल
 प्राप्तं स ॥ हिरण्यगामी रामी देवार्थी विभूदितस्तथेनन्म । अतंतु पुरुषकृत द्वयः इति
 प्रथमं स ॥ अनुकूले दक्षिणां स ॥ चक्रादिव्योऽन्नधारी विभूदितस्तथेनन्म । त्रिमेत
 सर्व ज्योतीषि इति एवं प्रति शृणुलाभ ॥ ३ ॥ कर्मित्वा स्वाडपरिव्रक्तिपञ्चाशीद् रात्रम् साति-
 तुकूर्मुलितं प्रवृद्धिः । नीराजितं त्रिजगतेकं गुरो सभाते पाणाम्बुजं दिग्गतु नांछित
 कापी लिघ्दिश् ॥ सम्प्राप्तं स ॥ सर्वां नमः नीराजनं समर्पयत्वा ॥ २ ॥

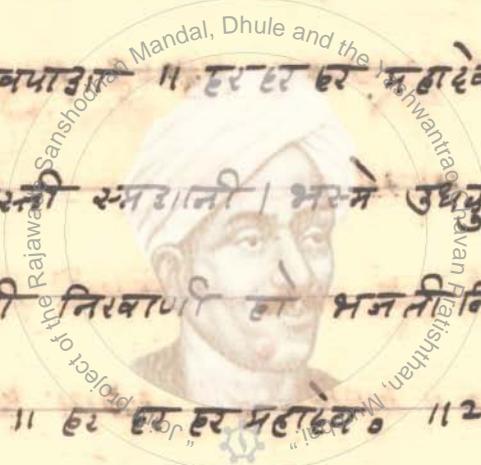

शिव

पान

८

आरतीके ॥ मस्तक मुनी जव तनथा विमलार्जुने तारी हो विमलार्जुने तारी ।
 भासे रजनि नायक⁽²⁾ कामांगे गोरी । नयनि पावन भवनीं बनिला रुल गोरी हो ।
 बनिला रुल गोरी ॥ कंठे विद्याधीर कमुज व्याधाम्बर धारी ॥ ४॥ ४४४४-४४-
 हरिवंश भूतेशा हो जयविवेक नागेशा
 सहारेव जयविवेक भूतेशा हो हरिवंश नागेशा उजकुनि उन्नदीप राक्षणि
 कर्षुर-दीप दुर-करि भवपारु ॥ ४४४४ हरिवंश ॥ ४॥ हरिवंश पंचानना
 वस्त्री स्मृती हो वस्त्री स्मृती । भरने उच्चमुनि गंगी वृथा परि धानी ।
 पंचनगरुंडे माछ भजती निरवाणी हो भजती निरवाणी । वृषभारुठविव-
 धोरी तोकर रुल पाणी ॥ ५॥ ५५५५ हरिवंश ॥ ५॥ विद्याधीर जटिला
 शिव कर्षुर-गोरा हो शिव कर्षुर-गोरा । रजिवलि जाकुति छोधे विष्वेता आचिष्ठा ॥
 शिव शिव नाम रस्तो जप हारधुकीरा हो जप हारधुकीरा । तब्बे महिमासेषा
 तक्के महिमा लुहा ॥ निर्णित गोकुरा ॥ ६॥ ६६६६ हरिवंश ॥ ६॥ जप
 रायत तर्थे साक्षी रमान्दा हो साक्षी करान्दा । नाना तमूर घोरी भास्यम्

धारिता । भाष्यत परमप्रत्यये भवते तुं साचा हो असौं तुं साचा । ६०८-
स्वानंहाचा गतंह लक्ष्मी ॥ ६०९ ॥ शुभे लदुरुद्धे लेवे
साधुनि उद्गतिचा दाला हो उद्गतिचा दाला । माप्तेवे निर्मुक्तु दुःखामे निर्मुक्त-
उंकर तुं करता । एकनिम त्वर्गुक्तकंच अंतुनी तुं वर्तता हो आं तुनितुं वरता ।
वहते तानजीवे वहते भवाजीवे गिव विव हेवतो उरुद्धर मछाके ॥ ६१० ॥
कुरुरालीकर ॥ कर्मरगोरं कल्पणावतोरं लक्षारं लारं शुभजगेन्द्र हारम् । रदावद्वते
हृष्यार विहं भवं भवानी लक्षितं नभासि ॥ मंगलं अगवान विष्णुं मंगलं गलुडुद्धवते ।
मंगलं तुंरिका कर्ता मंगलाभवत्तो छरी ॥ एवं मंगलं मंगलं गोव्ये गिव लक्ष्मीलक्ष्मी ।
द्वासप्ये अंबके गोरी नारायणि नभोक्तुते ॥ इति कुरुरालीकरं सरपीयामि ॥ द्वेषां वेष्टते ।
गतमानं वेष्टते ॥ हृष्ट प्रदेशामनं ॥ मंगलं पुण्योऽपि ॥ चद्वाल्लालिल वेष्टते स्मरहरे
गुहाधरे शंकरे । सप्तभूषित कण्ठवर्णविवरे नेत्रोद्ध वैष्णवरे । दत्तित्वकृत सुन्दरामवरधरे
वैष्णवसारे हरे । मोक्षार्थं कुरु चित्त वृक्षिमरिलामन्येन्द्रु चिं कर्मभिः ॥ ६११ ॥ विष्णुतत

धनेन वाजिकरिभि स्त्रामुने गतयेन किं । किंवा पुन वृत्तम् मित्र पद्मुभिर्देहैतगैतनीपू॥

हातवै तक्षणं भृंतुर्वं सवदि रथायं मनो दूरतः । रवाट्सार्थं गुरुं वावधतो भजमज
स्त्रीपर्वती वल्लभस् ॥२॥ आमुनैर्भति पश्यतां प्रतिहितं धाति देवयं योवतं । तथा-
यान्ति गताः पुनर्न दिवसाः वालो नगाम्बुद्धेनः ॥ तदेमीत्तोभतरः भृंत्यवता-
विकुम्भातं नीवितं । तद्मान्मां इरणागत इरणात्वं रक्षित रक्षामुना ॥३॥ वृत्तम-
कृतं वाभायजं वक्ष्यते वा अवगतपतं वा जानते वा वापराधस् ॥ —
विहितम् विहितं वा अवस्त्रतक्षस्त्रव जयतय इरणात्वं श्री महादेवदांभो ॥४॥
गुणं ध्वनी इत प्रियाद्य गुणं ध्वनी इत प्रियाद्य गुणं ध्वनी इत प्रियाद्य गुणं ध्वनी
कृतानि पश्येहे ते विवेद्यनी ॥ सर्वपुण्डं समप्यामी ॥ धानि वानिच-
पादानि जन्मांतरकृतानिच । लानि तानि विनिधयंति प्रदेशिण पदे पदे ॥ प्रदेशिण ॥
तम-स्त्री ॥ वृद्धे तुराण परदेव विकृतास्त्र विकृतीर्थिनं त्वमेव विभितं रवल्लभिन्नवृत्या ।
तुम्यं तदेव गिरिजाधिपते गुरुवृत्तानस्मै नमामि रवतनं परमेष्वराप्य ॥ नमरक्षणन् ॥

प्राप्तेन ॥ रत्नैः कमी कल्पित मालनं हिमजतैः स्नानं च दिव्याभवं । नानारत्न किञ्चुमिनं
सूर्यामहामोहाद्वितं चन्दनम् । जातीभूषण बिल्कव रचितं पुण्यं च धूपं तथा । हीपं द्वेष
द्यातिथे पशुपते दुलुप्तिं गृह्णताम् ॥४॥ सौमर्ये नवरत्न रबण्ड रचिते पाने धृतं पायाते ।
अद्यं पञ्चविधि पथो दधिमुतं रम्भाहूं पानकम् ॥ उआकानामभुतं जतं रचित्वा —

क्लृप्तरबण्डो रज्वते । लाम्बूकं मनसा मध्या विचित्रं अनसा प्रभो रवीकुल ॥५॥ इदं चास्ते
योकुर्गं अमनकं चादरकं निष्ठितं । कीणा भेरि मुण्डं वालुलक्ष्मा गतिं च वृत्यं तथा ॥

जाणां ॥ प्रणतिः सुनिर्बुद्धिधा खेतलमस्तं मध्या । संचल्पेन समवितं तव विभो मूजां
गृहान् प्रभो ॥६॥ भास्त्रा त्वं निरिजा नातः संचराः साताः आर्द्रिः शृदृः । मूजा ते
विषयोपभोगरनना तिर्हि समाप्तिभिः ॥ ८ ॥ संचारः पद्योः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि—
सर्वी गिरो । अधरत्सर्वं करोमि लक्ष्मिविदं दांओ तवो रथनम् ॥७॥ करनरणकृतं वाङ्मायजं
क्षमेजिकं अवण नभतजं वा मानसं वाऽपरधिम् । विहिम विहितं वा नर्वं सततेष्टमस्वं जप-
जय वाङ्मायो श्रीं महादेव दांओ ॥८॥ १३॥

भावाद्देन न जानामि न जानामि तवाच्येनं । पूजां मैन नजानामि देहस्वर परमेष्ठर ॥

ग्रन्थ
मंडल धुले अन्नीन शुरेष्ठर । अल्लुजितं सपा देव परिपूर्ण तदन्तु ते ॥

पात्र
३० भृपदाधि रहस्यं च शिखते हृनिडिं सपा । छालो अ अमिती मां सखा देहस्वर परमेष्ठर ॥

गतं पापं गतं दुःखं गतं हारिष्य मेव च । आगला सुख रहं पत्तीः पुण्याच्च तवद्विनात ॥

सपं देहि अन्नीन नयं देहि धारो देहि विषो जहि । पुभान् देहि धनं देहि -

सवान्नामांश्च देहिसे ॥ भृपदा राखां नामित तमेव गारां मम । तस्माल्लालाभ-

भावेन रहस्यर परमेष्ठर म प्रातः काल तिवं दृप्त्या निझी पापं निनश्यती । आजन्म-

कृत साध्यान्हे साध्यान्जे सहृजन्मती ॥ मैल नां चत देशान्गं गवां कोडकी उत्तरती

पंच कोटि तुलंगांगां तल्लुं तिव हउतम् ॥ पुरबेन उम्ह नां तुलाल ॥ अर्प अस्तु ला

य नामोत्तमा तपः पूजा लिखा किञ्चु दिषु । त्युनं मंपूर्णतां भावित सधो वेद तमच्युतं ॥

उति पूर्णता ॥ अनेन सपा अथाहानेन अथा मिति तोदक्षार हव्यैः कृत पूजनेन क्षी-

भवानी उन्दर द्वेतः प्रथितास्तनम ॥ दोरां पूजयेत् गांत्वं सधो रिथतं तोयं भावितं

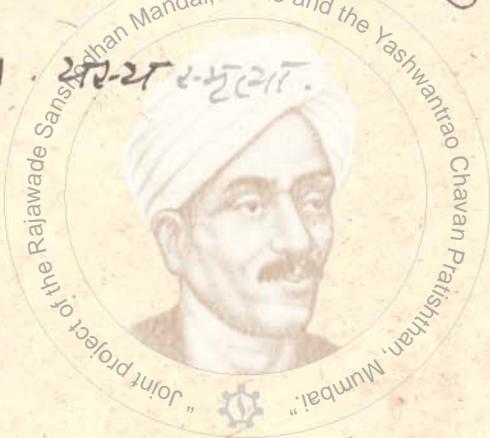
केरको परि । अंगारनं मनुष्याणान् वृक्षाद्येऽव्यप्तेहती ॥ अचात मृत्यु हरणं मर्व
व्याधिविजातानं । विष्णु पाषोदकं तीर्थं जठरे भूम्याधारयाम्भृत् ॥ अच्युता
नंत गालिं नाभान्चारणं भेषजात् । नद्यांस्त्रियां रागाः न लुभं न लुभं वहाम्भृत् ॥

उति विवेपूजा समाप्तः

हे- मुख्य- नंदुरबर- भूम्याधारी- संकुभृत्यावाप्तिविवदास- हेताद्यांचेहरितां
विवहारादास संमुच्छाइ- हेताद्यांचेहरितां विवहारादास संमुच्छाइ- हेताद्यांचेहरितां
संबहरे संबल १८८३ वृद्धिव्याधानामसन्बहरे भूम्याधार तारीख १४ अगुवामरे तारीख १५
मां- मांगापू- सन १८८३ ईश्वरी राजी- दुपारी- हीडकाजतां तिलीणों संपदे-

प्रातः काप्ति उिवे दृष्टवा निर्दीपाम् विजयती । गजनम् दृष्ट ताथाने सामाजिक संस्कारो
में कांचन हातानां गवां लोडि शत्रुघ्नी । यशवंतो-कुलंगां तद्दृष्टिं उद्देशन- ॥

मुरवेन इमां नामं कुभित् ॥

"Joint Project of the Rajawade Sanskrithik Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthen, Mumbai". २५-२५-२०१८.

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com